

Brukerveiledning

Lønnsomhet- og budsjettmal

investeringsprosjekt

17.01.2025

Versjonshistorikk

Versjon	Forfatter	Dato
1.0	Martin Berre	17.01.2025

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn	3
2. Metode for beregning av godkjente kostnader	3
2.2 Alternativ investering	3
2.3 Ingen alternativ investering	4
3. Innhold og struktur budsjettmal	4
3.1 Ark LES MEG	4
3.2 Ark (1) Detaljerte budsjetter	5
3.2.1 Tallstørrelser	6
3.2.2 Spesifisering av budsjettposter	6
3.2.3 Godkjente og ikke-godkjente investeringskostnader	6
3.3 Ark (2) Forutsetninger prosjekt	7
3.3.1 Info til forutsetning-tabell	7
3.3.2 Alternativ investering	8
3.3.3 Beregninger som ikke passer inn i tabell	8
3.3.4 Karbonprisbaner	8
3.4 Ark Kontrolltabeller (ingen utfylling kreves)	8
3.5 Ark (3) Støtteberegning og NNV	9
3.5.1 Nøkkeltall	9
3.5.2 Nåverdi og overordnet budsjett	9
3.5.3 Støtteberegning	9
3.6 Ark (4) Finansieringsplan	11
4. FAQ	12
5. Programspesifikk informasjon	13

1. Bakgrunn

Dette dokumentet skal være til hjelp for utfylling av Enovas budsjettmal. I tillegg til gjennomgang av Excel-filen (budsjettet) som skal fylles ut, vil det også knyttes kommentarer og definisjoner til relevante begreper og problemstillinger som søker ofte tar stilling til ved utfylling av sitt budsjett.

Selv om dette hjelpedokumentet tar for seg budsjettmalen på et generelt grunnlag, vil enkelte støtteprogram kunne ha spesifikke krav og informasjonsbehov tilknyttet budsjettutfyllingen. Dersom det er tilfellet for det gjeldende støtteprogrammet, fremkommer spesifikk informasjon i dokumentets siste kapittel.

2. Metode for beregning av godkjente kostnader

Støttebeløpet i en søknad er en prosentvis andel av sum godkjente kostnader i prosjektet. Den prosentvise andelen som søker kan be om, begrenses i statsstøtteregulverket og vil være avhengig av aktivitetene som skal gjennomføres i prosjektet og søkerbedriftens størrelse. Denne prosentvise andelen omtales ofte som støttesats eller støtteintensitet.

De godkjente kostnadene (også kalt godkjent kostnadsgrunnlag) i et prosjekt er vanligvis de netto ekstra investeringskostnader som skal til i et prosjekt for å oppnå en forbedring for miljø, fleksibilitet eller effekt. Enova har kun mulighet til å støtte en prosentvis andel av det godkjente kostnadsgrunnlaget.

Statsstøtteregulverket gir føringer for hvilke kostnader som kan godkjennes og hvordan de skal beregnes. Dette vil variere avhengig av hvilken aktivitet som skal gjennomføres i prosjektet. Det vil stå beskrevet i programmets «Vilkår for støtte» hvilket støtterettslig grunnlag støtten gis på.

Enovas forskjellige støtteprogram har i hovedsak to metoder for beregning av godkjente kostnader, som også er reflektert i budsjettmalen:

- «Alternativ investering», hvor godkjente kostnader gis av merkostnad investeringskostnader for en miljøvennlig investering målt mot en alternativ investering (investering minus en alternativ investering).
- «Ingen alternativ investering», hvor godkjente kostnader gis av investeringskostnadene for en miljøvennlig investering.

2.2 Alternativ investering

- «Alternativ investering» benyttes i de fleste tilfeller, med mindre annet er presisert i «Vilkår for støtte» eller av Enova gjennom annen kommunikasjon.
- De godkjente kostnadene er differansen i investeringskostnader mellom det omsøkte prosjektet og det alternative prosjektet:

Totale investeringskostnader (prosjektet) – Totale investeringskostnader (alternativet)

- «Prosjektet» er i denne sammenhengen det prosjektet det søkes støtte til og «Alternativet» er et mindre miljøvennlig, men likevel sammenlignbart og realistisk prosjekt blant annet med hensyn til produksjons-output og varighet.

2.3 Ingen alternativ investering

Benyttes i de tilfeller «Alternativ investering» ikke er mulig, relevant eller hensiktsmessig, dette styres i hovedsak av statsstøtteregelverket. Programmets vilkår for støtte vil gi veiledning.

- I forbindelse med utfylling av budsjett med «Ingen alternativ investering», skal investeringskostnadene deles opp i «Godkjente investeringskostnader» og «Ikke-godkjente investeringskostnader». De godkjente vil være beskrevet i programmets «Vilkår for støtte» og er eksempelvis komponenter og infrastruktur som direkte bidrar til å realisere miljøgevinsten. Resterende investeringskostnader som ikke faller inn under sistnevnte, men som likevel tilhører prosjektet, skal føres under «Ikke-godkjente investeringskostnader».
- De godkjente kostnadene som beregnes med denne metoden er *lik* prosjektets «Godkjente investeringskostnader».

3. Innhold og struktur budsjettmal

Budsjettmalen inneholder flere ark, hvorav fem ark må fylles ut fra søkers side. Budsjett som legges til grunn i Enovas saksbehandling må ha informasjon som er klar og ikke villedende. Excel-filen bør fylles ut i rekkefølge fra venstre mot høyre (fra første ark til siste ark) for å unngå feilkilder.

Under følger en gjennomgang av de ulike arkene. Blå-markerte celler skal fylles ut.

3.1 Ark LES MEG

Arket «LES MEG» inneholder først og fremst flere skriftlige opplysninger som søker bør være kjent med i utfyllingen av budsjettmalen. I tillegg er det lagt opp til at søker skal fylle ut noe enkel informasjon om prosjektet.

Søker vil først måtte fylle ut «Informasjon fra søker» (se skjermbilde under).

- **Søkers selskapsnavn** skal være navnet på selskapet som søker om støtte fra Enova. Dette gjelder også dersom søkerselskapet er kontrollert av et annet selskap/inngår i et konsern. Dersom flere selskap søker sammen om et prosjekt, skal allikevel kun ett selskapsnavn fylles ut i budsjettet – nemlig det selskapet som står ansvarlig for søknaden. I et slikt tilfelle skal det lastes opp ett samlet budsjett for hele prosjektet, i tillegg til ett budsjett per søkerselskap (for å synliggjøre de ulike aktørenes kostnadspådrag).
- **Prosjektittel** skal være tilsvarende navnet på prosjektet (som vil framgå ellers av søknaden).
- **Første investeringsår** skal være startår for prosjektet og det første årstallet prosjektet pådrar seg investeringskostnader. Første investeringsår kan ikke ha en verdi som er lavere enn inneværende årstall.
- **Antall år med omsøkt investeringsstøtte** skal være antall år (fram til påbegynt drift av fasilitetene eller anlegget det investeres i) hvor prosjektet pådrar seg investeringskostnader. Enova vil kun gi investeringsstøtte for kostnadsgrunnlag pådratt i disse årene. Dette inkluderer alle år fram til (men ikke med) første fulle år med drift. Eksempelvis dersom investeringen ferdigstilles februar 2027 og starter i 2025, skal både 2025, 2026 og 2027 tas med.
- **Prosjektets levetid totalt** skal være summen av «Antall år med omsøkt investeringsstøtte» og antall år med drift av prosjektet. Med eksempel i understående skjermbilde vil 2 år investering og 20 år drift gi verdien 22 år. Generelle føringer for prosjektets levetid vil være beskrevet i det relevante støtteprogrammets prosjektbeskrivelsesmal.

- **Kostnadsgrunnlag** velges fra nedtrekksmenyen og må være enten «Alternativ investering» eller «Ingen alternativ investering». Se kapittel 2 i dette dokumentet og det relevante programmets «Vilkår for støtte» for mer informasjon.

2. Informasjon fra søker

Fyll inn initiell informasjon om prosjektet.

	Input	Enhet
Søkers selskapsnavn	Selskapsnavn AS	Tekst
Prosjekttittel	Prosjekttittel	Tekst
Første investeringsår	2025	Årstall
Antall år med omsøkt investeringsstøtte*	2	Antall år
Prosjektets levetid totalt	22	Antall år
Kostnadsgrunnlag**	Ingen alternativ investering	Nedtrekksmeny

Figur 1: Informasjon fra søker. Manglende utfylling av tabellen vil kunne gi feilverdier og følgefeil i videre utfylling.

I neste tabell kan søker velge å fylle inn prosjektets arbeidspakker. Dette er ikke obligatorisk. Søker navngir selv arbeidspakkene i tabellen. Det kan være fordelaktig å benytte seg av denne funksjonaliteten for å sikre bedre kontroll over investeringskostnadene. Under utfylling av budsjettet vil søker kunne tildele investeringskostnaden en arbeidspakke (fra nedtrekksmeny).

Definer prosjektets arbeidspakker (navngi arbeidspakkene) i de blå feltene under.

AP1
AP2
AP3

Figur 2: Arbeidspakker. Eksempel på utfylling av listen.

Enkelte støtteprogram ber om at søker beskriver de ulike arbeidspakkene i søknadsteksten. I disse tilfellene er det hensiktsmessig at arbeidspakkene beskrevet i søknadsteksten også videreføres til budsjettet.

3.2 Ark (1) Detaljerte budsjetter

I dette arket skal budsjett for prosjektet (og eventuelt «Alternativ investering») fylles inn. Arket er passordbeskyttet, men brukeren har tillatelse til å legge til flere rader ved behov for flere budsjettposter enn det er lagt opp til i tabellene.

På et overordnet nivå deles budsjettet inn i driftsinntekter, driftskostnader og investeringskostnader, men et ytterligere spesifiseringsnivå kreves fra søker.

3.2.1 Tallstørrelser

Tallstørrelser skal være:

- Oppgitt i NOK. Ved ulik valuta som må omregnes, presenter valutakurs under forutsetningene.
- Reelle, altså ikke inflasjonsjusterte.
- Oppgitt uten merverdiavgift.

3.2.2 Spesifisering av budsjettposter

Hver enkelt budsjettpost må tildeles følgende:

- **Navn budsjettpost** er for eksempel «Kraftpris eks. nettleie og avgiften».
- **Beskrivelse og kilde** er for eksempel «Pris fra fastprisavtale med kraftleverandør og forventet forbruk fra egne erfaringer og beregninger i arket 'Forutsetninger prosjekt'». Budsjettestimaterne må være beskrevet på en slik måte at Enova kan ettergå hva som ligger til grunn for budsjettposten, samt forstå hvordan det er dokumentert.
- **Velg type** krever at søker velger type budsjettpost fra en nedtrekksmeny. Menyen har relativt få alternativ og dersom inntekten eller kostnaden ikke passer under de angitte forslagene, velg «andre» driftskostnader, driftsinntekter eller investeringskostnader.
- **(Arbeidspakke)** er valgfritt, men i tilfeller navn på arbeidspakker er lagt inn, skal arbeidspakken for den gjeldende kostnadsposten velges.

Se eksempel på utfyllt informasjon om budsjettpost for driftskostnad under:

t =		
Driftskostnader - navn kostnadspost	Beskrivelse og kilde for kostnadspost	Velg type (drop-down)
Kraftpris eks. nettleie og avgifter	Pris fra fastprisavtale med kraftleverandør og forventet forbruk fra e	Kostnad energi (unntatt drivstoff)

Figur 3: Tabell forutsetninger. Eksempel på utfylling.

Merk at i andre halvdel av arket skal et budsjett med tilsvarende format presenteres for «Alternativ investering», i alle tilfeller det er relevant.

3.2.3 Godkjente og ikke-godkjente investeringskostnader

Budsjettet har en tabell for «Godkjente investeringskostnader» og en tabell for «Ikke-godkjente investeringskostnader». Hvilken tabell som skal tas i bruk avhenger av hvilken metode for kostnadsgrunnlag som er valgt under «Informasjon fra søken» (ved usikkerhet rundt hva som skal brukes for det gjeldende prosjektet, konferer med Enova):

Prosjekt med «Alternativ investering» skal føre alle investeringskostnader for prosjektet under tabellen for «Godkjente investeringskostnader». Ingen kostnader skal føres opp under «Ikke-godkjente investeringskostnader», noe som også vil signaliseres i arket.

3.3.2 Alternativ investering

Det er to tabeller på arket: en tabell for prosjektet det søkes støtte til og en tabell for den alternative investeringen. Forutsetningene som gjelder for den alternative investeringen fylles inn i den sistnevnte tabellen. Samme prinsipper som beskrevet under 3.3.1 gjelder for utfylling.

3.3.3 Beregninger som ikke passer inn i tabell

For mer avanserte utregninger og oversikter, eller verdier som ikke enkelt kan presenteres på årsbasis, kan søker ta i bruk tomme celler ellers i arket og/eller opprette nye rader for å lage mer plass. Arket er ikke passordbeskyttet. Eksempler på slike tilfeller kan være: omfattende omregninger, estimerte timelister per ansatt/konsulenttjenester og data som hentes fra andre kilder.

3.3.4 Karbonprisbaner

For prising av CO₂-utslipp -og kvoter i Enova-søknader, skal karbonprisbanene fra Finansdepartementets prisforutsetninger (regjeringen.no) ligge til grunn. Det er etablert en nedtrekksmeny under cellen «Navn på forutsetning», som gir søker mulighet til å velge relevant karbonprisbane, f.eks. ikke-kvotepiktig utslipp. Basert på valg i nedtrekksmeny og årstall, vil tabellen vise karbonpris per år, oppgitt som NOK per tonn CO₂.

År	2025	2026	2027
t=	0	1	2
Forutsetninger omsøkt prosjekt			
Understående tabell og område benyttes til å fylle inn og synliggjøre forutsetninger som ligger til grunn for prosjektet det søkes støtte til. Beregninger som ligger til grunn for forutsetningene kan også synliggjøres utenfor tabellene. Bruker kan legge til flere rader etter behov.			
<i>Navn på forutsetning</i>	<i>Beskrivelse og kilde for forutsetning og enhet (f.eks. tall oppgitt i NOK)</i>		<i>Verdier (NOK per time, kWh, liter, etc.)</i>
(2) Ikke-kvotepiktig utslipp	Regjeringens karbonprisbane per 2025		1 405 1 604 1 803

Figur 6: Karbonprisbane. I dette tilfellet er det valgt Ikke-kvotepiktig utslipp og prisen per tonn blir deretter presentert i årene 2025, 2026 og 2027.

3.4 Ark Kontrolltabeller (ingen utfylling kreves)

Tabellene kan brukes til å kontrollere at investeringskostnadene:

- Er fylt ut med kostnadskategori. Hvis ikke vil et avviksbeløp vises under første tabell.
- Er fylt inn i et år hvor prosjektet er i fasen «Investering». I tilfeller hvor investeringskostnader utfylles i år merket «Drift», vil de gjeldende kostnadene ikke inkluderes blant de godkjente kostnadene.
- Er fylt ut med navn på arbeidspakke, hvis relevant. Ved manglende kategorisering vil et avviksbeløp vises under siste tabell i arket.

Det er også etablert en tabell for kontroll av manglende kategori med tilhørende avviksbeløp for alternativ investering.

OMSØKT PROSJEKT											
Prosjektfase	INVESTERING	INVESTERING	DRIFT	DRIFT	DRIFT	DRIFT	DRIFT	DRIFT	DRIFT	DRIFT	DRIFT
År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt
Maskiner, utstyr og materialer	5 000 000	250 000	300 000								5 550 000
Innkjøp av tjenester											
Egne personalkostnader											
Andre investeringskostnader											
Totalt	5 000 000	250 000	300 000								5 550 000
Check totalbeløp	FALSE	FALSE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	
Avvik (blank hvis 0)	-1 000 000	-3 000 000									
Check (periodisering av kost.)	TRUE	TRUE	FALSE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE	

Figur 7: Skjerm bilde første tabell. Tabellen viser avvik på 1 MNOK i år 2025 og 3 MNOK i år 2026, hvilket betyr at 4 MNOK av investeringskostnadene mangler kategorisering. I tillegg er det lagt en investeringskostnad på 0,3 MNOK etter prosjektets initielt oppgitte antall år med investeringsstøtte. Denne kostnadsposten tas ikke med i kostnadsgrunnlaget for støtteutmåling.

3.5 Ark (3) Støtteberegning og NNV

Prosjektets budsjett vil i dette arket presenteres på et overordnet nivå, og i tillegg fremgår beregninger av nåverdi og potensiell støtte.

3.5.1 Nøkkeltall

Det er kun to celler som skal fylles ut i dette arket:

- **Avkastningskrav:** Avkastningskravet skal være prosjektets reelle avkastningskrav før skatt. Normalavkastningskrav tilgjengeliggjøres på enova.no og normalavkastningskravet for den gjeldende bransjen benyttes i søknaden. Alternativt kan dokumentasjon og beregning for avkastningskravet (ved valg av annet enn Enovas tilgjengeliggjorte normalavkastningskrav) presenteres i forbindelse med Enova-søknaden. Les det gjeldende programmets «Vilkår for støtte» for eventuelle dokumentasjonskrav.
- **Støtteintensitet:** Støtteintensiteten (%) er den prosentvise andelen som søker ber om i støtte, regnet av det godkjente kostnadsgrunnlaget. Det totale støttebeløpet vil dermed bli støtteintensitet * godkjent kostnadsgrunnlag. Les det gjeldende programmets «Vilkår for støtte» for grenser for støtteintensitet.

Se kapittel 2 for de to metodene knyttet til beregning av godkjente kostnader.

Avkastningskrav (%)	10,00 %
Totalt godkjent kostnadsgrunnlag i søknad	17 250 000
Støtteintensitet (% av godkjent kostnadsgrunnlag)	50,00 %
Omsøkt støttebeløp	8 625 000

Figur 8: Nøkkeltall. Eksempel på utfylling. I dette tilfellet ber søker om 50% av det godkjente kostnadsgrunnlaget i støtte, dvs. 8,6 MNOK.

3.5.2 Nåverdi og overordnet budsjett

Basert på kontantstrømmen til det omsøkte prosjektet (og eventuelt den alternative investeringen) beregnes prosjektets NNV (uten støtte). Siden det omsøkte støttebeløpet også er kjent, vil og NNV (inkludert støtte) beregnes. Under følger en oversikt over hvordan prosjektets netto nåverdi presenteres.

	Δ Totalt	Prosjekt omsøkt	Alternativet
Nåverdi ekskl. støtte	-10 196 193	-11 119 912	-923 719
Nåverdi inkl. støtte	-1 809 829	-	-

Figur 9: Tabell nåverdi. tabellen presenterer NNV for prosjektet, alternativet og totalt. I dette eksempelet er det fylt inn en alternativ investering i budsjettet.

Enova vil i saksbehandlingen legge til grunn nåverdien hensyntatt begge prosjektene, som i budsjettmalen kalles ' Δ Totalt'. Nåverdien (Δ Totalt) gis av differansen mellom det omsøkte prosjektet og den alternative investeringens nåverdi. Denne tallstørrelsen er en måte å vurdere lønnsomheten i det omsøkte prosjektet, hensyntatt at det finnes et alternativ.

Fra nåverdien ekskl. støtte kan det gjøres vurderinger av søkers behov for finansiell støtte i gjennomføringen av prosjektet, også sett opp mot gjennomføring av et for eksempel mindre miljøvennlig alternativ. Nåverdien inkl. støtte gir innsikt i hvor lønnsomt prosjektet er med støtte.

3.5.3 Støtteberegning

Beregningen av støtte vil avhenge av hvilken metode for kostnadsgrunnlag som gjelder, støtteintensitet og størrelsen på godkjente kostnader. Enovas hovedregel er at prosjekt ikke skal motta mer støtte enn nødvendig, hvilket innebærer at støtten kan begrenses til det støttebeløpet som gir delta NNV lik 0.

Under følger eksempel med «Alternativ investering» og «Ingen alternativ investering».

Eksempel A - «Alternativ investering»

Michaels selskap må (som følger av prosjektets natur) velge «Alternativ investering» og søker støtte til 50% av de godkjente kostnadene, som er maksimal støttesats i henhold til støtteprogrammets «Vilkår for støtte».

År	2025	2026	2027
t=		1	2
Prosjekt omsøkt	INVESTERING	INVESTERING	DRIFT
Driftsinntekter			9 800 000
Driftskostnader		550 000	6 325 000
Ikke-godkjente investeringskostnader			
Godkjente investeringskostnader	25 000 000	13 250 000	
Kontantstrøm eks. støtte	-25 000 000	-13 800 000	3 475 000
NNV prosjekt omsøkt	-11 119 912		
IRR	5,55 %		
Alternativet			
Driftsinntekter			8 000 000
Driftskostnader			5 500 000
Investeringskostnader	13 000 000	8 000 000	
Kontantstrøm eks. støtte	-13 000 000	-8 000 000	2 500 000
NNV alternativ investering	-923 719		
IRR	9,38 %		
Merkostnader og delta kontantstrøm			
Differansen (delta) i investeringskostnader mellom de to prosjektene omtales som merkostnader. Prosjektets merkostnader ligger til grunn som godkjent kostnad			
Delta kontantstrøm viser differansen mellom kontantstrømmen i prosjekt omsøkt og alternativet. Enova vil i de fleste tilfeller legge nåverdien av denne kontantstrøm			
Δ Investeringskostnader (merkostnader)	12 000 000	5 250 000	
Δ Kontantstrøm eks. støtte	-12 000 000	-5 800 000	975 000
NNV	-10 196 193		

Figur 10: Skjermbilde - overordnet kontantstrøm for prosjektene og støtteberegning.

Siden prosjektet har en alternativ investering, skal godkjente kostnader regnes etter merkostnadene ved å gjennomføre prosjektet. Merkostnadene er sum investeringskostnader (prosjektet) minus sum investeringskostnader (alternativet). Over de to investeringsårene utgjør det totalt 17,25 MNOK, som markert i grønt på bildet over.

Med 17,25 MNOK i godkjente kostnader/kostnadsgrunnlag og 50% støtteintensitet, ber dermed Michael om 8,6 MNOK i støtte.

Eksempel B - «Ingen alternativ investering»

Andys selskap må (som følger av prosjektets natur) velge «Ingen alternativ investering» og søker støtte til 30% av de godkjente kostnadene, som er maksimal støttesats i henhold til støtteprogrammets «Vilkår for støtte».

År	2025	2026	2027
t=		1	2
Prosjekt omsøkt	INVERTERING	INVERTERING	DRIFT
Driftsinntekter			9 800 000
Driftskostnader		550 000	6 325 000
Ikke-godkjente investeringskostnader	5 000 000		
Godkjente investeringskostnader	20 000 000	13 250 000	
Kontantstrøm eks. støtte	-25 000 000	-13 800 000	3 475 000
NNV prosjekt omsøkt	-11 119 912		
IRR	5,55 %		
Alternativet			
Driftsinntekter			
Driftskostnader			
Investeringskostnader			
Kontantstrøm eks. støtte			
NNV alternativ investering			
IRR	#NUM!		
Merkostnader og delta kontantstrøm			
Differansen (delta) i investeringskostnader mellom de to prosjektene omtales som merkostnader. Prosjektets merkostnader ligger til grunn som godkjent kostnad. Delta kontantstrøm viser differansen mellom kontantstrømmen i prosjekt omsøkt og alternativet. Enova vil i de fleste tilfeller legge nåverdien av denne kontantstrøm til grunn for beregning av NPV.			
Δ Investeringskostnader (merkostnader)	25 000 000	13 250 000	
Δ Kontantstrøm eks. støtte	-25 000 000	-13 800 000	3 475 000
NNV	-11 119 912		

Figur 11: Skjermbilde - overordnet kontantstrøm for prosjektet og støtteberegning.

Økonomien i det omsøkte prosjektet er tilsynelatende lik som i eksempel A, men 5 MNOK av investeringskostnadene i år 2025 er å betrakte som «ikke-godkjente investeringskostnader». Prosjektet er av metode «Ingen alternativ investering», hvor godkjente kostnader/kostnadsgrunnlaget er lik sum «Godkjente investeringskostnader», se markering i grønt.

Summen av «Godkjente investeringskostnader» i de to investeringsårene utgjør totalt 33,25 MNOK.

Med 33,25 MNOK i godkjente kostnader/kostnadsgrunnlag og en støtteintensitet på 30%, ber dermed Andy om 9,99 MNOK i støtte.

3.6 Ark (4) Finansieringsplan

Enova trenger en fullstendig oversikt over prosjektets finansieringsplan og kapitalstruktur. Det er lagt opp til at søker fyller ut en tabell som inneholder:

- **Finansieringskilde:** Nedtrekksmenyen inneholder relevante alternativer innen lån, støtte og egenkapital.
- **Beskrivelse av kilde/investor:** For eksempel navngi aktørene som yter lån/egenkapital/støtte og beskriv hvilken tilknyttet dokumentasjon søker har for finansieringen.
- **Finansieringsbeløp:** Skal tilsvare det dokumenterte beløpet ved finansieringen.

Totalt finansieringsbehov		38 250 000
Finansieringskilde (drop-down)	Beskrivelse av kilde/investor	Beløp (i NOK)
Enova	Støtte	9 975 000
Egenkapital (kapitalforhøyelse)	Ny investor - SELSKAPSNAMN AS	5 000 000
Egenkapital (tilgjengelig)	Likvide midler i selskapet	5 000 000
Banklån	DNB	20 000 000
Total prosjektfinansiering		39 975 000
Check:		OK

Figur 12: Skjerm bilde - tabell for utfylling av finansieringsplan.

Den totale prosjektfinansieringen skal minst tilsvare sum investeringskostnader i prosjektet. Merk at enkelte støtteprogram kan ha krav til at søker må ha finansiering til å i tillegg dekke eventuelle overskridelser ved forsinkelser eller økte kostnader.

4. FAQ

Q: Prosjektet har investeringskostnader (større komponenter som skal erstattes og vedlikehold) etter at driften har påbegynt. Kan disse inngå som godkjente kostnader?

A: Nei. Men, Enova vil at slike investeringskostnader allikevel skal synliggjøres i budsjettet som driftskostnad.

Q: Investeringen har en levetid på 40 år. Skal budsjettet gå over 40 år med drift?

A: I utgangspunktet nei. Enova legger normalt til grunn at budsjettet skal gå over 20 år med drift. Enkelte støtteprogram kan operere med andre forutsetninger, som eventuelt vil stå beskrevet støtteprogrammets prosjektbeskrivelsesmal.

Q: Prosjektet forventer økte kostnader og inntekter som følger av inflasjon i de nærmeste årene. Hvordan skal det hensyntas i budsjettene?

A: Økte priser som følger av generell prisstigning skal ikke inkluderes i estimatene. Verdiene i budsjettpostene skal være reelle og avkastningskravet skal være reelt. Dog kan økte priser forårsaket av annet enn generell prisstigning legges til grunn. For eksempel contingency/forventede overskridelser kan ilegges den enkelte kostnadsposten (overskridelser angitt som en egen kostnadspost vil ikke godkjennes).

Q: Prosjektet får positiv netto nåverdi med den støtten det søkes om. Hvordan vil det påvirke saksbehandlingen?

A: Enova kan kun yte støtte opp til det minste beløpet som er nødvendig for at prosjektet skal gjennomføres. Enova definerer dette som det beløpet som gir prosjektet en NNV (inkludert støtte) lik 0,

som tilsvarer at prosjektets avkastningskrav er møtt. Enova håndterer det ved å redusere den utmålte støtten til det nivået som gir prosjektet en NNV (inkludert støtte) lik 0.

Et unntak fra denne regelen er når støtte gis gjennom konkurranse (competitive bidding). Konkurransereformen anses i statsstøttereguleringen å være egnet til å avgjøre hva som er det minste beløpet som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet, ettersom det kun er de mest kostnadseffektive prosjektene som når opp i konkurransen om støtte.

5. Programspesifikk informasjon

Budsjettfilen inkluderer et programspesifikt ark, som heter «Standard prisforutsetningen», for støtteprogrammene «Batteri i nullutslippsfartøy» og «Hydrogen og ammoniakk i fartøy».

Arket inkluderer prisforutsetninger og levetider som skal ligge til grunn i søkers budsjett for alle budsjett på «Batteri i nullutslippsfartøy» og «Hydrogen og ammoniakk i fartøy». Eventuelle reinvesteringer som tas i utdatert utstyr i løpet av prosjektet skal føres som en driftskostnad og medgår ikke i søknadens (godkjente) kostnadsgrunnlag.

Omregningskalkulator (link)				E	F	G	H	I	J
Her oppgis standard prisforutsetninger som kan benyttes i lønnsomhetsberegningene. Om andre verdier benyttes skal dette begrunnes og kommenteres. Forutsetninger for karbonpris ligger inne i fanen "Forutsetninger prosjekt"									
Benytt Enova omregningskalkulator ved behov for omregningsfaktorer:									
Omregningskalkulator (link)									
Standard prisforutsetninger			Kommentarer						
Marin gassolje (per 03/1-25)	7,3190	kr/liter	Eskluderer CO2-avgift.						
Elektrisk kraft	0,4740	kr/liter	Eskluderer nettleiekostnader						
Pris landstrøm (kr/kWh)	1,2	kr/kWh	Privat anlegg						
Pris landstrøm (kr/kWh)	2,2	kr/kWh	Løvsent, offentlig tilgjengelig						
Pris landstrøm (kr/kWh)	2,7	kr/kWh	Høysent, offentlig tilgjengelig						
Valutakurs		kr/xx	Valutakurs på søknadsdato vil bli brukt (Den Norske Bank)						
Nominelt avkastningskrav (reelt)	7,4	%	For bransjen kan "Normalavkastning i lønnsomhetsberegninger" hentes her						
Standard levetider			Tid frem til man forventer en nødvendig reinvestering						
Kraftelektronikk	15	år							
Elektriske maskiner	20	år							
Batterier / mobil batteribank	10	år	Lengre levetid enn 10 år må dokumenteres						
Rotorseil	15	år							
Energistyringssystem (PMS)	10	år							
Skip og skipets strukturelle elementer	25	år							
Infrastrukturarbeider (grunnarbeid, tilpasninger på kai etc.)	30	år							
Bygningsmasse	20	år							
Ladeanlegg - kraftelektronikk	15	år							
Anleggsbidrag			Nedskrives ikke						

Figur 13: Skjerm bilde – arket «Standard prisforutsetningen»